

בית נאמן

יומ ראשון, ג' בטבת התשע"ז

נושאי השיעור:

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע את שיעורו של מרן זצוק"ל בערוץ קול ברמה או ב'קו בית נאמן' 079-9270505

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

ביאורים מתוקים בפסוקי פרשת השבוע בטענות יהודה על יוסף ו- התודעות יוסף לאחיו

"כדבריהם כן הוא"

א. ¹ "יגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני, ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני, ואל יחר אפך בעבדך, כי כמוך כפרעה" (בראשית מ"ד, י"ח). יוסף הצדיק מתח להם את המיתרים עד הסוף... בתחילה חשד בהם שהם מרגלים. אחר כך אמר להם: אתם באתם לראות את ערות הארץ. אחר כך אמר להם: אתם כולכם תישארו כאן, ואחד ילך להביא האח הקטן כדי לחקור אותו. כי ילד קטן מספר את כל הסודות... ואמרת הגמרא (סוכה דף נ"ו ע"ב) "שומא דינוקא בשוקא, או דאבוה או דאמיה". השפה של התינוק ברחוב, או שהוא שמע אותה מאביו או מאמו. אז תביאו את הבן הקטן, אני אחקור אותו, ונדע אם אתם מרגלים או לא מרגלים. אחר כך אמר בלבו: היתכן כדבר הזה? מי יודע, אולי אבי מחכה לאוכל ואני אעצור את כולם עד שיביאו את הבן הקטן לחקור אותו! טוב, "את האלקים אני ירא" (בראשית מ"ב, י"ח). אמנם נשבעתי בפרעה, פרעה הזה בן אדם, אבל אני מפחד מאלקים שיאמר לי: אתה מענה משפחה שלמה בלי אוכל? לכן תלכו כולכם, רק אחד ישאר לעירבון. עשו ככה, ואחר כך פעם שניה באו עם מתנות, "מעט צרי ומעט דבש" (שם מ"ג, י"א), "וכסף משנה" (שם פסוק י"ב), אולי טעינו, קח את הכסף. אמר להם: לא, "אלוקיכם ואלקי אביכם נתן לכם מטמון באמתחותיכם" (שם פסוק כ"ב). חשבנו: ברוך ה' יצאנו בשלום. וגם צפנת פענח נתן לנו יין להשתכר, אולי נגלה סודות. "וישתו וישכרו" (שם פסוק ל"ד), והכל בסדר. פתאום ברגע האחרון נכנס בלבו משהו, אמר: אני לא אתן לאחים שלי ככה שילכו, חייב לעשות להם משהו. שם להם גביע, ונלך עכשיו לחקור אותם. "ואת גביעי... תשים בפי אמתחת הקטן" (שם מ"ד, ב'). ולמה בקטן? כדי שאחר כך נעשה להם פלפולים. אמרו: "וידבר אליהם את הדברים האלה" (פסוק ו') - איך אתם משיבים "רעה תחת טובה" (שם פסוק ד'), איפה הגביע? אמרו לו: איזה גביע? [הרי חזרנו את מה שהיה אצלנו, ואין נגנוב את הגביע?], בוא תחפש. חיפש וחיפש, והתחיל בגדול. למה התחיל בגדול? אדרבא, בגדול לא מסתבר שהוא יגנוב, הרי פעם ראשונה הוא כבר קיבל כסף והחזיר אותו, היה

1. דרשה זו נמסרה ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום ראשון ג' בטבת התשע"ז בבית מדרשו בין מנחה לערבית. (הרבה מהשיעורים שמורים באת' ישיבתנו הקדושה - כסא רחמים. ברוך שמוסר עולמו לשומרים). המערכת.
2. פעם אחת סאדאם חוסיין ימח שמו שאל ילד אחד בבגדאד: מה אתם אומרים עלי בבית? אמר לו: אבא שלי מקלל אותך. שמע את זה, לקח את כל המשפחה והרג אותה. מה יצא להם מזה?!
3. כמו שעשו בסוריה עד הזמן האחרון, יהודי שרוצה לצאת מהמדינה צריך להשאיר משהו עירבון. פעם אחת לפני כמה שנים היו כמה בנות שהגיע זמנם להינשא, אין להם בני זוג, יקחו גוים? אז המציאו המצאה, אמרו שיש להם בני זוג באמריקה, וקראו להם 'כלות סוריה'. פעם למדנו בכתובות (דף ס"ט) משהו כזה, ואז סיפר לי רבי יעקב קרעי זכרוננו לברכה שזה כמו דוגמא של 'כלות סוריה'. והיה מעשה מאוהת תקופה. בא אחד ממשטרת רמת גן (הוא נמוך, ננס) אמר לי: אני בן ארבעים, ולא מצאתי בת זוג. אמרתי לו: תקרא תהלים כל יום, ותן צדקה כל יום. בעזרת ה' תוך ארבעים יום תמצא בת זוג. אחרי שבועיים התקשר אלי, אמר לי: אתה יודע, הכלה שלי נולדה בסוריה, מסוריה הגיעה לאמריקה, מאמריקה הגיעה לארץ ישראל, ובארץ ישראל הגיעה לרמת גן. ועוד שבועיים אנחנו מתחתנים. מזל טוב, בהצלחה. אין טוב כמו זה...
4. בתרגום של התימנים כתוב: "יהב לכוון סימן בטועניכו". חכם אחד - נדמה לי בעל דקדוק המקרא - אמר מה הסימן? איזה סימן? התחיל לפלפל. אבל זה לא 'סימן', אלא זה [מלשון] 'סימא'. 'סימא' זה מטמון, 'סימן' זה מטמונים. למה? כי כל אחד באמתחתו מצא כסף, זה לא 'סימן', הוא מחפש איזה סימן... שום סימן, מטמון או אוצר התרגום שלה 'סימא', אבל כאן זה לא סימא אחת, כי מצאו 'באמתחותיהם', כל אחד מצא כספו בפי אמתחתו.

צריך להתחיל בקטן, כי הרי הקטן לא היה בפעם הקודמת. אבל הוא התחיל בגדול בכוונה, שלא יגידו שהוא שם את זה מעיקרא שם. לכן אמר: אני בודק לפי הסדר. "בגדול החל ובקטן כלה וימצא הגביע באמתחת בנימין" (שם פס' י"ב), לא ידעו מה לעשות. [כי כבר אין להם טענה שהרי החזרנו כסף שהיה בידינו, כי בנימין לא היה בפעם הקודמת]. "ויקראו שמלותם", חזרו ליוסף, ויהודה אמר לו: תשמע, בוא נעשה משהו. בתחילה הם אמרו ככה: "אשר ימצא אתו מעבדיך ומת וגם אנחנו נהיה לאדוני לעבדים" (שם מ"ד, ט'). כשנמצא באמת הגביע אצל הבן הקטן, אמרו: מה נעשה עכשיו? "ומת"? אבל הוא בעצמו אמר: אני מרכיב לכם את הדין. "גם עתה כדבריהם כן הוא, אשר ימצא אתו יהיה לי עבד, ואתם תהיו נקיים" (שם פסוק י'). פעם שמעתי ממורי ורבי בגיל שמונה ב[בית הספר] "אור תורה". מה זה "כדבריהם כן הוא"? מתחילה הם אמרו "אשר ימצא אתו מעבדיך ומת ואנחנו נהיה לאדוני לעבדים", ועכשיו הוא אומר: "גם עתה כדבריהם כן הוא, אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקיים"? [ועיין רש"י]. אלא הוא אמר להם: "כדבריהם - מה שאתם אומרים על עצמכם - כן הוא", ככה אני אומר על מי שגנב. מה אמרתם על עצמכם? נהיה לאדוני לעבדים? "הוא יהיה לי עבד, ואתם תהיו נקיים". יהודה הרגיש בלחץ גדול, כי הוא נשבע ליעקב אבינו. אמר לו: "אני אעירבנו מידי תבקשנו אם לא הביאותיו אליך והצגתיו לפניך - לא אבא לך אותו מת, אלא עומד - וחטאתי לך כל הימים" (שם מ"ג, ט'). אז יהודה עשה את הנאום שלו, והנאום הזה פוצץ את כל הורידים של יוסף... הוא כבר לא יכול לסבול. "לא יכול יוסף להתאפק" (שם מ"ה, א') כי לא נתן לו משהו לחשוב. אמר לו "כי איך אעלה את אביו... פן אראה ברע אשר ימצא את אביו", ויוסף מחכה כל רגע מתי יראה את אביו, ועכשיו הוא אומר לו שאביו יכול למות?! "ולא יכול יוסף להתאפק". תראה איך יהודה יודע לדבר בחכמה בתבונה בדעת.

מפני הכבוד אדבר קרוב לאוזניך

ב. "יגש אליו יהודה" - ניגש אליו קרוב, "בי אדוני" - תשמע בבקשה, "ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני" - אני רוצה לספר לך סיפור, שאתה קצת יודע אותו, אבל תן לי לדבר. "ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" - אני מכבד אותך כמו פרעה. אבל יש עוד פירושים, "כמוך כפרעה" - אני לא מפחד לא ממך ולא מפרעה, אני מצפצף עליכם... ויש עוד פירוש, שאם תעשה משהו לבנימין, יקרה לך מה שקרה לפרעה עם שרה אמנו. בספר "מעיינה של תורה" אומר שיהודה התכוון לכל הפירושים, אבל הוא דיבר בשפה דיפלומטית... (מה עושים אלה הגדולים בעולם במרכאות "הגדוילים"... משהו הצהיר כך וכך, 'אבא אבן' אמר כך וכך, באים הפרשנים בעיתונים, זה כותב פרשנות א', זה פרשנות ב', זה פרשנות ג'. ואחר כך רואים שכל הפירושים הבל... יש עוד פירוש אחר). יהודה אמר "כי כמוך כפרעה" רש"י פירש את דבריו בשלושה פירושים [מלבד הפשט, והוסיף על הג"ל: מה פרעה גוזר ואינו מקיים מבטיחו ואינו עושה, אף אתה כן]. וכל הפירושים אמת. אם תרצה, יש איום - אהרוג אותך ואת אדוניך. ואם תרצה, יש אזהרה - תדע, יקרה לך מה שקרה לפרעה. ואם תרצה, יש כבוד - כי כמוך כפרעה, אתה מכובד

קודם לתמונה: עמוד סדרלי. עמוד גרפי: 050-2798858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	16:07	17:23
ת-א:	16:23	17:24
חיפה:	16:11	17:22
ב"ש:	16:25	17:25

פרחי כהונה - חידושי ש"ס מהדורא חדשה, ארבעה חלקים

מאת מרן רבי רחמים חי חויתה הכהן זצוק"ל.

לפרטים והזמנות: 08-6727523 / שלוחה 6

יש אחינו הקטן אתנו וירדנו - ואז נרד. **"כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו. ויאמר עבדך אבי אלינו** - אתם מכירים - **כי שנים ילדה לי אשתי"** (שם פסוקים כ"ו-כ"ז), יעקב אבינו היה מחשיב את רחל שזו עקרת הבית. **"רחל אשת יעקב"** ככה נאמר במקום אחר - **"בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימין"** (בראשית מ"ז, י"ט), רק היא אשת יעקב. לאה ובלהה זולפה הם לא העיקר, יעקב עבד רק בשביל רחל.

טבע במים שאין להם סוף, האם אשתו מותרת אחר זמן?

ה. **"ויצא האחד מאתי, ואומר אך טורף טורף ולא ראיתי עד הנה"** (שם מ"ד, כ"ח). יש פה קושיא עצומה, **אם הוא נטרף איך יכול להיות שיראה אותו? לכן הסבירו שהיו באה במקום שיו".** יש הרבה ווי"ן בתורה שבאו במקום שיו", כמו: **"ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו"** (דברים י"ז, י"ז), הכוונה **"שלא יסור לבבו"**. גם פה **"אך טורף טורף"**, ומאפיפה אני יודע שטורף טורף? **ש-הרי "לא ראיתי עד הנה"**. ומכאן מקור למה שכתב המבי"ט (ח"א סי' שכ"ו). בזמנו היתה אשה אחת עגונה, שהרבה שנים עברו מאז שבעלה טבע בים ולא נודע ממנו שום דבר, ועל פי ההלכה מי שטבע בים, אשתו אסורה עד שיהיו עדים שיאמרו עליו שהוא נפטר. למה? כי יתכן שהוא טבע כאן, ויצא ממקום אחר. זה דבר מוזר, אבל כתוב בגמרא (יבמות דף ק"א ע"א) שמי שטבע בים, אם יש להם סוף אשתו מותרת. ואם אין להם סוף אשתו אסורה. כיון שאין להם סוף, אפשר שכמו שנפל כאן, המשיך לשחות ולשחות ולשחות, יצא מהעבר השני והלך ונשאר בחיים, [והגמרא הביאה כמה מקרים כאלה]. בא הרב המב"ט ואמר, יש תשובה של **רבי אליעזר מוורדון** (בשר"ת מרן אבן העזר סי' א' מובאה התשובה הזאת, המקור במרדכי (יבמות סי' צ"ב), ובתשובה שם הוא הסתמך עליה) **שמה שאמרו חכמים מים שאין להם סוף אשתו אסורה, זה זמנית. לא אמרו "אשתו אסורה לעולם"**. אם עברו כמה שנים ונשכח זכרו, לא נשמע ממנו שום דבר. סימן שהוא מת. **ומרן ע"ה נלחם בזה** (שו"ת אבן העזר שם). אמר: **לא, כל הפוסקים סוברים אחרת, ורבי אליעזר מוורדון זה דעת יחיד, ואין לסמוך עליו**. ומה

86 שברו אותה, תחלקו אותה לשנים - 43. כמה נרות מדליקים בתנוכה? 44. חסר לנו אחד. זה "מעט אוכל" תקח מהמלה אוכל את האות הכי מעטה והכי קטנה - אל"ף. תוסיף אחד עם ארבעים ושלוש, תמצא ארבעים וארבע נרות של תנוכה. זה יפה מאד.

7. **היום הרב עובדיה ע"ה** כותב (שו"ת יבי"א ח"ו ח"א ע"ה ס' ד' אות י') שאפשר לסמוך על זה בתור סניף, אי אפשר לחלוק על מרן, וסתם של הרמב"ם ושאר פוסקים והגמרא. אבל הוא מצא שיש עוד כמה פוסקים שסוברים ככה. והביא את **רבי חיים פלאגי** (שו"ת חיים ושולם ח"ב סי' א') שאמר: אילו מרן ראה תשובה של כמה ראשונים שדעתם כמו רבי אליעזר מוורדון, לפחות היה מצרף את זה לספק. ועוד דבר הוסיף הרב, שבימינו אם האיש הזה חי בסוף העולם, אי אפשר שלא יודיע. יש כל מיני דרכים להודיע. העולם היום נעשה כמו כפר אחד קטן, עולם קטן. אם קורה משהו בסוף העולם, אתה שומע מיד באותו יום. "חברך חבא אית ליה" (כתובות דף ק"ט ע"ב ועוד), כלי תקשורת וכל מיני דברים. פעם בשביל לשלוח מכתב, היה לוקח הרבה זמן. פעם שלחו מכתב מספרד למלך הכוזרי, שלח אותו **רבי חסדיא בן שפרוט** לפני אלף שנה, לקח שנה וחצי עד שהגיע המכתב! (מי שרוצה לראות מה כתב לו, המכתבים האלה שמוזרים, יש ספר הכוזרי, ובהתחלה כתוב: "אפודת נזר לשבט מושלים הממלכה הנפלאה"... זה שיר שכתב אותו **רבי מנחם בן סרוק**, אחר כך התאכזר עליו רבי חסדיא בן שפרוט, ושם אותו בכלא. לא ידוע על מה. אבל כתב שם מכתב כל כך יפה. ובשני הוא עונה לו: המכתב הזה נשלח לי על ידי פלוני, והגיע למקום פלוני, וממקום פלוני הגיע לפלוני, ועד שהגיע אלי, עכשיו אני חוזר אליך. יש שם חלופת מכתבים כל כך יפה). היום לא צריך כלום, אדם שולח פקס, רגע כבר הגיע. עד שמשגעים בן אדם במכתבים, פקסים, טלפונים, שאלות ומיילים... בני אדם השתגעו. אין להם כח. **הייתי עונה על עשר שאלות בשבוע, היום יש ארבעים שאלות ביום! מה אני יכול לעשות? אז אני עונה כמו מברק. אומרים שרבי חיים [קנייבסקי] (שיהיה בריא) עונה כל יום על מאה שאלות! פעם לא היה ככה, כל שאלה יושבים עליה בכבוד ראש כמה ימים, פותחים ספרים, מפלפלים בזה פלפול קטן, ומגיעים למסקנא. היום אין אפשרות, הכל**

בעינינו כמו פרעה המלך. לכן **"אל יחר אפך"**. ואומר בעל אור החיים מה זה **"דבר באזני אדוני"**? אם אדם מדבר, ויש שם מלך ושרים, אנשים נכבדים, הוא לא יעלה על הקתדרה ויתחיל לדבר. [אם זה דברי תוכחה], זה לא כבוד שהוא בחוץ ויתחיל לדבר וכולם שומעים. לכן אמר לו: אני רוצה לדבר אתך ישר, תן לי לדבר באזניך קרוב אליך, כי אני אומר לך דברים שלא כדאי שכולם ישמעו אותם. זה לא כבוד בשבילך.

מה השאלות הללו?

ג. ומה הדבר הזה? אמר לו: אתה הראשון שעשית לנו את כל הבעיות האלה. **"אדוני שאל את עבדי לאמר היש לכם אב או אח"** (בראשית מ"ד, י"ט). כל אלה שבאים לשבור, לא שואלים אותם שאלות כאלה, רק: כמה אתה צריך? עשרים קילו, שלושים קילו? קח, תשלם וזהו. המחיר עולה - עולה. זהו. מה אתה שואל על האחים, מה אכפת לך אם יש לנו אח? **"שמה בתך אנחנו מבקשים או שמה אחותנו אתה מבקש"** (לשון רש"י ע"פ בראשית רבה פ"ג אות ח'). בשביל מה אתה שואל? ואנחנו יכולנו לומר לך **"מה אכפת לך"**? שאלת אותנו דבר שלא שאלת לאף אחד, ולא כחדנו ממך דבר, ואמרנו **"יש לנו אב זקן"** - הוא לא יכול לבוא. **"וילד זקונים קטן, ואחיו מת. ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו"**, כלומר שלא נוכל להביא אותו, גם כי הוא קטן (למעשה הוא לא היה קטן, בן שלושים הוא היה) וגם אחיו מת והוא נשאר לבדו לאמו. מה זה **"לאמו"**, הרי אמו נפטרה? אלא רש"י אומר: **"מאותה האם אין לו עוד אח"**. לאבא יש עוד כמה ילדים - הרי אנחנו הגענו לכאן - אבל מהאמא אין יותר, יש רק אחד. **"ואביו אהבו"**, לכן הוא לא יכול לתת לו לצאת.

טענות יעקב אבינו ע"ה

ד. **"ותאמר אל עבדיך הורידוהו אלי ואשימה עיני עלי"** (שם פסוק כ"א). אמרת לנו: אל תדאגו, אני אשיג עליי שלא יקרה לו שום דבר. ואמרנו לך: **"לא יוכל הנער לעזוב את אביו ועזב את אביו ומת"** (שם פסוק כ"ב). **יש כאן ספק על מי נאמר "ומת", הנער ימות או האבא ימות?** האבן עזרא דיבר בזה, ורש"י אומר **"ומת"** - על הבן. [ועיין בחומש בית נאמן כאן]. **"דואגים אנו שמה ימות בדרך, שהרי אמו בדרך מתה"**. כאילו מוחזקת המשפחה הזאת. האמא מתה בדרך, ואחיו הגדול גם כן מת בדרך, ככה חשבו **"טורף טורף יוסף"** (שם ל"ז, ל"ג), לפחות ככה חשב יעקב אבינו. **"ותאמר אל עבדיך אם לא ירד... לא תוסיפון לראות פני"** (שם מ"ד, כ"ג). למה? אנחנו לא יודעים למה חשדת בנו על חנם. **"ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אדוני"** (שם פסוק כ"ד). ואמר אבינו: **"שובו שברו לנו מעט אוכל"**⁶ (שם פסוק כ"ה). **"ונאמר לא נוכל לרדת - אי אפשר - אם**

5. היה מעשה כזה. בחוץ לארץ להוציא תעודת זהות זה לא פשוט כמו כאן תוך יום או יומים. ולהוציא שם דרכון ה' ירחם, שלושים יום לפחות, ובמקרה הרע שלושה חדשים... למה? כי הם לא רוצים שיהודים יברחו. אבל ליהודים אין מה לעשות שם. פעם מתנפלים ערבים, פעם ששת הימים. כמעט שרפו בתים של יהודים, שרפו בתי כנסת, שרפו ספרי תורה. מאז אייר תשכ"ז עד ראש השנה תשכ"ח - שלושה חדשים - ברחו תשעת אלפים יהודים! היו ישנים על יד המקום שמכינים שם דרכונים. 'קומסאריה' - משטרה. ישנים שם בתחילת הלילה עם איזה שק שינה עד הבוקר, המשטרה תראה: אה, היהודים רוצים דרכונים כדי לצאת, טוב, תעשה לו. [ולפעמים אומרים: לא, אין, עכשיו נגמר. אין יותר. וכן על זו הדרך. היו בלחץ נוראי. אז פעם אני עשיתי תעודת זהות, הלכתי עם אבא ע"ה, ושם שואלים: מה השם, בן כמה וכו' וכו', שאלו: מה הוא עובד? אז אבא אמר להם בפשטות - אבא היה שופט: מה אכפת לך מה הוא עובד?!... מה זה 'מה הוא עובד'?! אמרו לו: לא, חייבים לכתוב, אולי הוא גנב? אמר לו: בסדר, העבודה שלו 'רבי'.

6. משהו מצא רמז כאן שחנכה מסתיים בפרשת ויגש, "שברו לנו מעט אוכל" המלה לנו עולה

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת שולמית ברכה טובה תחילת בת הרבנית אסתר (חיה) לויזה ע"ה.

לע"נ אבי הושיבה הרה"צ רבי בנימין הכהן בן מבירכה זצ"ל.

זכרי כהונה - מערכות בהלכה וכללי הפוסקים

מאת מרן רבי רחמים חי חויתה הכהן זצוק"ל.

לפרטים והזמנות: 08-6727523 / שלוחה 6

לע"נ זקנתנו הצדקנית **שלביה צביה בת רחל** ע"ה, אשת מייסד ומנהל ישיבתנו הקדושה "כסא רחמים" בארץ, ויוזם ההילולא הגדולה, הרה"ג הצדיק **רבי שמואל עידאן** זצ"ל, שעמדה לימינו בכל מפעליו הגדולים והקדושים. נ"ע י"ב בטבת תשס"ה. תנצב"ה.
לע"נ זקנתנו הצדקנית **מזל סעדונה חיה בת אסתר** אשת זקנתנו הרה"ג המתחסד עם קונו **רבי מיכאל כלפון עידאן** זצ"ל שעמד במס"נ למען הישיבה. הקימה דור ישרים מבורך, הרבתה בתפילה למען הכלל והפרט. נ"ע ט' טבת תשע"ט. תנצב"ה.

נא להרבות בתפלה לרפואתו השלימה
של הבחור היקר **חגי בן שרון** הי"ו

נא להרבות בתפלה לרפואת מורנו ורבנו עט"ר האגון הגדול
רבי **רחמים אליהו** שלום חיים בן כמסאנה מאוזו שליט"א
(לבה"ח אחיו של מרן רבנו זצוק"ל) בתוך שאר חולי ישראל

נא להרבות בתפלה לרפואתו השלימה
של ידידנו **ר' יאיר בן הדסה** הי"ו

"אם לא אביאנו אליך וחסאתי לאבי כל הימים".

לע"נ **יוסף חיים** ע"ה בן רויטל לתלחט"א לבית
חזקו נ"ע ה' בטבת תשס"ה. תנצב"ה

אריה יהודה

ט. "ועתה" - עוד הצעה מעשית, אומר יהודה ליוסף: תשמע, מה אתה רוצה מהנער הזה? שיהיה לך עבד? אני מוכן להיות עבד. אבא לא ידאג לי, הוא יודע שיהודה גבור חיל, יכול להעיף את מצרים כולה... במדרשים כתוב (עיין בראשית רבה פרשה צ"ג אות ח' ובספר הישר ועוד) כשיוסף מתחילה לא רצה לתת להם את בנימין, אמר להם: **"עלו לשלום אל אביכם"** (שם מ"ד, י"ז), וסגר את הדלת. אז יהודה שלח את נפתלי שילך מהר מהר, אמר לו: "תבדוק כמה שווקים יש למצרים". חזר ואמר לו: יש שנים עשר שווקים, אפילו נתן להם שמות יפים על שמות השבטים בעצמם. "שווק התחמס", "שווק האיילה", "שווק החמור" וכו', שנים עשר שווקים. איך נוכל להחריב את כולם? אין בעיה, יהודה יחריב שלושה, נשארו תשעה שווקים, כל אחד יחריב אחד. פתאום התחיל לצעוק, לשאוג שאגה גדולה, פרעה שמע את זה, אמר ליוסף: השתגעת? מה אתה צריך את זה? תשחרר אותו, ד'. מה אתה צריך את העבד הזה? ויוסף שמע גם את הרעש הזה, וגם את האיומים של יהודה. ויהודה אמר לו: אני גבור חיל, אני יכול לעבוד הרבה יותר טוב ממנו. אני מעולה ממנו לכל דבר. רש"י אומר: לגבורה למלחמה ולשמש. אם אתה רוצה מלחמה, אני מספר אחד. אני יכול להחריב לא רק את שכם, אלא עשרה שכמים. אתן להם מכות ואחריב אותם. אתה רוצה גבורה? להרים לך משא כבד? אין בעיה. "ולשמש" - לשרת אותך. בשביל מה אתה צריך את הקטנצ'יק הזה? תשחרר אותו **"והנער יעל עם אחיו. כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי, פן אראה ברע אשר ימצא את אבי"** (שם מ"ד, ל"ג-ל"ד).

אני אראה לכם איפה אח שלכם

י. יוסף שמע "ברע אשר ימצא את אבי", הוא התפוצץ. אמר: אני עושה את הכל שאבא יבוא אלי, עכשיו בגלל הבשורה הזאת, שיראה שבנימין איננו, יקבל התקף לב וימות על המקום! **"ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו, ויקרא הוציאו כל איש מעלי"** (שם מ"ה, א'). צעק: "לכו מפה". אחרי שהם יצאו, אמר להם: **אתם באתם לכאן לחפש את אחיכם? אני אראה לכם איפה אח שלכם.** (ככה כתוב בספר "תוקפו של יוסף" על פי ספר הישר. ספר הישר אני לא זוכר בדיוק מה כתב, אבל תוקפו של יוסף כתוב יפה מאד).⁹ עכשיו אני אקרא לאחייכם - שאתם מחפשים אותם - זה פעמיים. **קרא בקול: יוסף, יוסף, איפה אתה? והשבטים מסתכלים כאן, ימין שמאל, יש איזו דלת שיכנס ממנה יוסף? והוא קורא עוד פעם: יוסף, איפה אתה? נו, אתם לא רואים את יוסף? אמרו לו: איפה יוסף? אמר להם: אני! התפלאו: אתה יוסף? איך אתה יוסף? שינוה את כסותו ומלבושו.** אומר הרמב"ן בפרשה הקודמת (בראשית מ"ב, ז), מה זה **"ויתנכר אליהם"** (מ"ב, ז)? את הכובע שלו שם אותו הפוך, כסה את העינים, לבש משהו, לבש משקפיים, שלא יכולים להכיר אותו. ופתאום רואים שזה יוסף. עכשיו כל הקושיות הלכו.

מאה שאלות ותשובה אחת "אני ה"

יא. אומר החפץ חיים, אנחנו שואלים מאה שאלות על הקב"ה. למה אנחנו בגלות? ולמה אנחנו סובלים? ולמה ולמה ולמה, כשתתגלה הגאולה העתידה **ויאמר לנו הקב"ה: "אני ה'!"** כל הקושיות הלכו. **אני עשיתי לכם את הכל, תחזרו בתשובה, תלכו בדרך טובה, תפסיקו לשנוא אחד את השני.** שנאת חנם הזאת שמחריבה את עם ישראל - תפסיקו אותה. הרי כל אלה שהם שונאי ישראל זה מתוך... ישראל מתוקים זה לזה? לא ככה, אלא **"עֲרֵבִים הָעַיִן"** שוא פתח והר"י קמץ.
9. שאלה מהקהל: ספר הישר אמר: **והשיב לו מרן זצ"ל:** הרמב"ן אומר (בראשית ל"ד, יג) "אם נרצה להאמין לספר מלחמות בני יעקב" [הכוונה לספר הישר]. כלומר לא בטוח. לא ידוע אם זה אחד מהמדרשים. אבל הסגנון שלו מיוחד, עברית כזאת שאין כמוה. יכול להיות שזה ספר קדמון.

אפשר ללמוד מהסיפור של הפרשה? שיש ראייה גם למב"ט וגם למרן. ראייה למב"ט ממה שאמר יעקב אבינו **"ויצא האחד מאתי ואומר אך טרופ טורף"** -

כמעט בטוח, שהרי **"לא ראיתי עד הנה"**. זה כמו המב"ט שאומר אם נשכח זכרו סימן שהוא נפטר. אבל למעשה מה היה? יוסף היה חי. לכן מרן הבית יוסף ששמו יוסף, אמר: לא, מה הראיה? אפשר שאחרי עשרים ושנים שנה פתאום יתגלה. איפה יתגלה? הוא מלך שם במצרים!

כמה טובות השי"ת עושה עמנו בכל רגע

ו. על מה שיעקב אבינו אמר "למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד לכם אח" (בראשית מ"ג, ו'). המדרש (בראשית רבה פרשה צ"א אות י') אומר: הקב"ה מינה את בנך מלך במצרים, ואתה אומר למה הרעותם לי? הקב"ה עושה לך רעות?! איזה רעות עושה לך?! אבל הוא לא ידע. **אדם לא יודע כמה טובות עושים אתו, בכל רגע ובכל יום ובכל שעה.** כל רגע שאדם נושם, עם מאה מליון ערבים ששונאים אותנו, והקב"ה נותן לנו אפשרות לחיות ולנשום ולהתפתח ולגדול. על אף אובמה, על אף צרפת, על אף אנגליה, הקב"ה אומר: אני אוהב אתכם. **"אהבתי אתכם אמר ה'"** (מלאכי א', ב'). ראשי תיבות א' א' א' א'. **"אהבתי" - א', 'אתכם' - א', 'אמר' - א',** ושם ה' בקריאתו (אמוני) מתחיל גם כן באל"ף. אתם סוג א' א', וכולם **"בהמות בהרי אלף"** (תהלים נ', י'). אתם תעלו עליהם! **לא צריך להודות על זה? אבל כל הזמן יש לנו רק תלונות.** למה אני לא ראש ממשלה? אתה ראש בטטה... מה אכפת לך מה שתהיה? **יש לך מה לאכול? די, מספיק.**

"ונפשו קשורה בנפשו"

ז. אז אומר להם יעקב אבינו: זה הבן היחיד שיש לי, **"ויצא האחד מאתי"**, ועכשיו תקחו גם את זה מעם פני וקרהו אסון, כמו שקרה לאמו וכמו שקרה לאחיו? **"והורדתם את שיבתי ביגון שאולה"** (בראשית מ"ב, ל"ח). **"ועתה" - יהודה מדבר - כבואי אל עבדך אבי והנער איננו אתנו -** ואתה יודע שהם קשורים ביחד - **ונפשו קשורה בנפשו. והיה כראותו כי אין הנער ומת"** (שם מ"ד, ל"ג-ל"א). לא נוכל אפילו להסביר לו: אתה יודע למה יש עונש לנער הזה? מכיון שהוא גנב את הגביע, וצפנת פענח החליט שהוא צריך להישאר פה. נביא לך איזו הודעה, איזו מלה, איזה מכתב, איזה סימן. אבל אבא לא ישאל שאלות. אלא יאמר: איפה בנימין? יראה שאין בנימין, ימות על המקום. **"כראותו כי אין הנער ומת, ו-אז הורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאולה"**.

למה דיבר יהודה ולא ראובן הבכור?

ח. אחרי שגמר את הדרוש, יהודה הרגיש שיוסף יקשה לו קושיא עצומה: אתה הגדול ומבשרים וכדומה, ונדע מה הוא. אף על פי כן מצאתי סיפור מיוחד, מצאתי חוברת "זמן" (מונחת על השלחן זה שנתיים) שסיפרו שם שהיה אחד שנעלם בצונאמי הוא ואחותו, ואחרי שנים התברר שהוא חי. עבר מרחקים, עד שבא משהו שקישר בין הדברים, ונמצא תשעים אחוז שזה הוא זה. לא בטוח, אבל תשעים אחוז שזה הוא זה. הוא שכח מעצמו, שכח מההורים שלו, הוא ילד בן שמונה. אז יכול להיות דבר כזה, יש יוצאים מן הכלל.
8. ככה אנחנו אומרים, המסורת של הספרדים מדורות לומר: "כל ישראל ערבים זה לזה" (שבועות ט"ל ע"א). אנשים חושבים 'ערבים' זה מוסלמים. לא, מוסלמים זה 'ערבים', ככה צריך לומר. 'ערבים' זה לשון ערבות, ואילו האשכנזים אומרים 'ערבים' - תביא לי ערב. ערב

ברכת ה' - ח"ב זכות יצחק ח"ב חי' שם
מאת הגאון רבי סאסי הכהן זצוק"ל.

ל' חודש על הציון!

אצל הרכזים

hilula.org

ציונות מרן על ההיילולה

בימת מרן
סדנת חסידים
היילולה
לדורות

"יחזור לו
פי עשרה
ויותר"

מרן דגאון
חוב צמח מאוזן שלישי"א
ראש ורשימה

"הבני הכסדר סור אור
הבני חסידים
סור ראש חסידים וכל
חובותם חסידים פי עשרה...
וכעת סודות בני עין
סודות רבנות חסידים
פיונות לבני חסידים סודות"

1700-50-51-52

אצל הרכזים

hilula.org

לענף הקטלוג המלא שלחן בקפה
ktr1700545152@gmail.com

הכפורים. אבל יומא סתם ר"ל יום אדיר ומפורסם בימי שנה. והאל"ף בסוף בארמית במקום ה' הידיעה בעברית וכידוע). אבל עדיין החשבון לא נתברר, כי לפ"ז הן 61 מסכתות, ויש לנו אחד עודף? לזה כתבו המפרשים כי מסכת מעשרות ומעשר-שני תחשבה מסכת אחת. ויש ראייה גדולה לזה, שהרי אין אנו קוראים "מעשר ראשון ומעשר שני", אלא "מעשרות" בלשון רבים שכולל שניהם, וא"כ למה שוב יצאה מסכת מעשר שני מן הכלל? אלא זו הוכחה שבזמן קדמון היתה מסכת מעשרות כוללת שני החלקים, ושוב הפרידה לשתיים וקראו לחלק השני מעשר שני, ושמה הראשון לא זו ממקומו (מיהו בהקדמת פיה"מ להרמב"ם קורא להן מעשר ראשון ומעשר שני. ע"ש. וצריך לראות בתרגום הרב קאפח נר"ו). וכן מצינו מסכת פסחים בלשון רבים, כי היא כוללת פסח ראשון ופסח שני, ובימי הראשונים היו מחלקים אותה, עד פרק תמיד נשחט בשם פסח ראשון, ומפרק תמיד נשחט והלאה בשם פסח שני שמדברת מענין שחיטת קרבן פסח והקרבנות שאינם נוהגים בזה"ז. ועל פי האמור עולה החשבון מכון ששים מסכתות.

רבנו בעל הטורים רומז בפסוק "וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו" (בראשית ל"ז ג'), ותירגם אונקלוס "ארי בר חכים הוא ליה", ולכאורה אין נרמז בר חכים בבן זקונים (ולפי פשוטו הוא ע"ד זקן זה שקנה חכמה), ופירש בעה"ט כי זקנים נוטריקון זרעים קדשים נשים ישועות (הוא סדר נזיקין) מועד. שואלים המפרשים: וסדר טהרות להיכן הלך? כנראה שלא הספיק יוסף אצל אביו ללמוד סדר טהרות שהוא העמוק שבכולם, וכמ"ש הרמב"ם בהקדמה לסדר טהרות שאפילו תחזור עליו אלף פעמים לא יספיק עד שתשמרהו ויהא שגור על לשונך כמו קריאת שמע. ע"ש. ובזה יתבאר מ"ש רז"ל על הפסוק "וירא את העגלות" (שם מ"ה, כ"ז) שפירש ממנו בפרשת עגלה ערופה, שלפ"ד בעה"ט הנ"ל למד לבסוף סדר מועד, ובאחת ממסכתות אחרונות בספ"ב דמגילה (דף כ' ע"ב) איתא כל היום כשר לעריפת העגלה. וזהו סימן "וירא את העגלות" שפירש ממנו בסוף סדר מועד סמוך לדין עגלה ערופה. וכעת רבותי הגיע הזמן לשמוע את דברי מרן הגאון הראש"ל מופת הדור שליט"א.....

[וראה בספר קובץ מאמרים ח"א עמ' קע"ז המשך הדרוש באורך אחר דרשת מרן הגר"ע יוסף זצ"ל ותורה צמאונך].

לפום צערא אגרא

(מתוך הספר "שמחת התורה")

ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייה. ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם (בראשית מ"ז, ח'-ט').

קצת בחי"י?

בפרשתנו יעקב נפגש עם פרעה, ופרעה שואל אותו: "כמה ימי שני חייה?". עונה לו יעקב: "ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם". ונשאלת השאלה, מדוע פרעה שאל את יעקב מה גילו? הרי אין זה מגמלם לראות אדם מבגד ולשאל אותו בן כמה הוא? בגמרא מובא (מגילה דף כ"ח ע"א) ששאל רבי את רבי יהושע בן קרחה: "במה הארכת ימים?", ענה לו: "קצת בחי"י!". כלומר, נמאס לך מזה שאני חי? מה אכפת לך? אני רוצה להמשיך לחיות! השיב רבי: "תורה היא וללמד אני צריך". רואים מכאן שלא מגמלם ולא יפה לומר לאדם מבגד כמה ימי שני חייה. אחר הפרעה בכל זאת שואל אותו על גילו, עונה לו יעקב: "מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם". ומדוע יעקב מספר לפרעה את הצרות שעבר, הרי הוא שאל אותו בן כמה שנים הוא, שיענה: "אני בן מאה ושלושים שנה", מדוע היה צריך להאריך?

עצמת כח הקדשה

אלא מסבירים המפרשים דבר נפלא מאד. הדרגה של יעקב אבינו בקדשה היתה גבוהה מאד. יעקב היה בכיר האבות! המדרש אומר (בראשית רבה פרשה ס"ג אות ב'), שאברהם אבינו נצל בממדוד בזכות שעתיד לצאת ממנו יעקב אבינו! רבותינו אמרו במסכת בבא מציעא (דף פ"ד ע"א): שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון. היפי של יעקב הוא מעין היפי של אדם הראשון לפני החטא. ולא מדבר על יפי גיל, יש לזה בחינה רוחנית גבוהה מאד! הרי אדם הראשון היה יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא, היה משלם, ויפיו של

הזכות שלכם לזכות

בוחרים חבילת
כרטיסים וזוכים!

להכנס להגרלה הגדולה על
150,000

ועוד עשרות הנרכלות מקדימות שוות!

לפדיון נפש מיוחד
עבורכם ועבור בני ביתכם

לתפילת ארבעים יום
בציונו של מרן ראש הישיבה זצוק"ל

לתפילה באוהל הצדיקים
במושב ברכיה

לברכתו של מרן ראש הישיבה:
התורם יהיה לו "כסף כעפר הארץ"
וזוכה להחזיק במגדלור התורה

להגיע לאירוע היוקרתי והמיוחד

למתנה כלא הגרלה

*9105

ניתן לרכוש מכספי מעשר

יעקב אבינו כמו היפי של אדם הראשון לפני החטא, ואם כן יעקב היה משלים! דמותו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד (תיקוני הזוהר תיקון כ"ב דף ס"ה ע"ב). כתוב: "והנה מלאכי אלקים עלים ויירדים בו" (כ"ח, י"ב), היו המלאכים רואים אותו ונזכרים שיש דמות כזו בעולמות, עלו למעלה ואכן זו דמותו, ירדו למטה והתפלאו מה הוא עושה בעולם הזה, וזה "עלים ויירדים בו".

מהסבה הזאת יעקב אמר לפרעה את גילו וקורות חייו. מובא בזהר הקדוש (שמות דף ל"ז ע"ב, ועיין מועד קטן דף י"ח ע"ב) שפרעה היה מכשף גדול, ראש הטמאה וראש הפילוסופים של הכפירה, היה אומר: "לי יארי ואני עשיתיני" (יחזקאל כ"ט, ג). עכשיו שראה שיעקב הגיע לדרגות גבוהות כל כך של קדשה, והוא לא מבגר מאד בשביל להגיע לדרגות שלו, בשביל זה צריך להיות מאות שנים! לכן שאל פרעה: "כמה ימי שני חייר? בן כמה אתה? הרי לפי הדרגות שלך אתה צריך להיות בן אלף שנה! איך השגת דרגות גבוהות כאלה בזמן קצר כזה?"

ענה יעקב: "מעט ורעים היו ימי שני חיי", מה זה מעט ורעים? אומרים חז"ל טוב אחד בצער ממאה שלא בצער (אבות דרבי נתן פ"ג מ"ו), אם אדם מתאמץ בכל כחו לעשות את רצונו ה' אפילו שלא קל לו, הוא יכול להשיג הרבה דרגות גבוהות.

בית חולים טרף

מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל היה רב במצרים כמעט שלוש שנים, ורדפו אותו השלטונות וכל מיני אנשים שלא כל כך שמרו תורה ומצוות. אחד הספורים שהכריע את הכף היה על בית החולים של היהודים שם, שגלה הרב שמאכילים בו את החולים בבלות וטרפות והכל טרף! הלך לרב הראשי מטעם המדינה, ואמר לו שצריך לשחוט להם בשר קשר ומהדר. אמר הרב הראשי למרן: "אלה חולים, זה פקוח נפש, ופקוח נפש דוחה את כל התורה כלה". אמר מרן: "אבל לא כל החולים מגדרים כפקוח נפש!". אמר אותו רב: "עזב, אי אפשר לתקן את זה, זה עולה הרבה כסף ואין כסף לבית חולים". כששמע את זה מרן הרב עובדיה, אמר לאשתו שלא תלך לבית החולים הזה, ואז התפטר מהרבנות.

הרב כתב במצרים תשובות ארוכות מאד, הרבה תורה השיג במצרים, וכל כך למח? כיון שלמד מתוך צער, מתוך מאמץ. כשלאדם קשה ובכל זאת הוא משתדל, השמים נפתחים לו וברכת שמים חלה עליו.

בעבר שמעתי שלגאון רבי שלמה פיישר זצ"ל ראש ישיבת "איתרי", היתה קביעות ללמד בשו"ת "יביע אמר", והיה אומר שבתשובות שכתב הרב במצרים יש עיון עמק, וקשה להביא איר כתב תשובות כאלו בגולה במצרים, בעוד שהיה עמוס תפקידים ונרדף על ידי בריונים כידוע.

בלילה אחד תורה של מאה שנה

אותו דבר כתוב על דוד המלך (שמואל א' פרק י"ט). דוד היה נלחם בפלשתים ואחר כך מגיע לשאול כדי לנגן לו להשיב את רוחו. שאול המלך רצה להרוג אותו, ותוך כדי שהוא נגן זרק עליו שאול את החנית, אבל היא פגעה בקיר ודוד נצל וברח. אחר כך אשתו מיכל בתו של שאול, אמרה לו לברח מהבית, שמה יבואו לשם עבדי שאול להרוג אותו. ברח דוד והיא שמה על המטה שלו כמה בבות עם סמרטוטים, וכשהגיעו עבדי המלך לא היה להם את מי להרוג. אחרי שדוד ברח מביתו, הגיע לשמואל הנביא למקום הנקרא "בית ברמה". אומרים חז"ל במדרש שוחר טוב על ספר שמואל (פרשה כ"ב) שדוד ישב שם לילה אחד עם שמואל הנביא ולמד אתו מה שתלמיד ותיק לא יכול ללמד במאה שנה. איר זה יכול להיות? אלא מכיון שבאותו הזמן דוד היה בצער גדול, לכן נפתחו לו מעינות החכמה והגיע לדרגות כאלה.

זו הסבה שאומר יעקב לפרעה: "מעט ורעים היו ימי שני חיי". אומר לו: "אתה יודע למה זכיתי להגיע לדרגות קדשה גבוהות כאלה? הסבה היא כיון שלא היו לי חיי דבש, היה לי קשה מאד! פעם לבן שקר עלי, פעם הייתי צריך לחשש מעשו, פעם יוסף איננו, ולמרות הכל עבדתי את ה' כמו שצריך! לכן הגעתי להשגות גבוהות כאלה".

הכל תלוי ברצון

במה דברים אמורים? לפעמים יש לאדם נסיונות. אומר לו היצר הרע: אל תלך לשעורי תורה, אל תקים מצוות בהדור, אל תבוא לתפלה בזמן. אבל אנחנו צריכים לומר ליצר, נכון שקשה, יש נסיונות, אבל אם האדם יתאמץ עם כל הכח, הוא יצליח.

לפעמים אדם אומר: "אין לי כח, אני לא יכול!", או: "לא מצאתי זמן!", וכל מיני תרצומים כאלה. אבל זה לא נכון, אם ירצה יהיה לו זמן, הרי אם יאמרו לו שיש איזה ארוע משמח ויבקשו שיבוא להשתתף, הוא יבוא וישב שם הרבה זמן ואפילו לא יסתכל על השעון. ואפילו אם הוא לא רוצה ללכת לארוע הזה, בגלל שלא נעים לו הוא ילך. וכי התורה חלילה פחות חשובה?! השעור הוא חובה ואסור לברח ממנו! דנים את האדם מניה וביה!

על כן בימים האלו נשתדל להרבות כמה שיותר בתורה, והתורה תגן על עם ישראל. הרבה תורה, הרבה במעשים טובים, הרבה באהבה ואחווה, והלואי ונזכק לאהלה הקרובה במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון.

השנה הזכות היא שלכם

לקראת ההילולא השנתית
של מרן הסבא קדישא רבנו **רחמים חי חויתה הכהן** זיע"א

קטלוג ההילולא בדרך אליכם

והשנה הזכות היא שלכם
להיות שותפים > לרכוש כרטיסים <
להאיר את האור

הזכות שלנו

להגדיל להרחיב לפאר ולרומם

ההילולה השנתית השנה באולמי OPA המפוארים
יותר מקום יותר מתנות יותר זכויות

***9105**

